

Hyvinvointia ja kilpailukykyä hyvillä yhteyksillä

Liikenne- ja
viestintäministeriön
hallinnonalan
toiminnalliset linjaukset
2016–2020

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan toiminnalliset linjaukset tukevat liikenne- ja viestintäpoliittisten tavoitteiden saavuttamista ja varmistavat hallinnonalan konsernistrategian toimeenpanon.

Toiminnallisilla linjauksilla vahvistetaan hallinnonalan toiminnan periaatteet ja varmistetaan laadukas ja tulevaisuuden haasteet huomioiva asiantuntijatyö, yhteiskunnallisesti vaikuttava johtaminen, riittävät resurssit ja toimivat valmisteluprosessit. Toiminnalliset linjaukset on laadittu yhteistyössä koko hallinnonalan kanssa. Niiden avulla pyritään koko hallinnonalalla selkeään, ohjaavaan, eteenpäin katsovaan ja asiakaslähtöiseen toimintaan.

HALLINNONALAN TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYSNÄKYMÄT

Liikenne ja viestintä ovat globaalisti merkittävässä kehitysvaiheessa. Aiemmin erillisinä nähdyt politiikka-alat ovat yhä enenevässä määrin limityneet digitalisaation, tiedon merkityksen kasvun, uusien liikenteen ja viestinnän palveluiden, automaation ja muuttuneiden turvallisuusnäkökohtien seurauksena. Pääministeri Sipilän hallitusohjelmassa koko yhteiskuntaa koskehtavan digitalisaation ennakkoluuloton hyödyntäminen on nostettu yhdeksi avaintekijäksi Suomen kilpailukyvyyn parantamisessa. Digitalisaatio mullistaa monella tapaa ihmisten ja tavaroiden liikkumista ja viestintää sekä näihin liittyviä liiketoimintamalleja. Toimijakenttä ja toimintaympäristö monimuotoistuu. Säänneltyjen palveluiden ala kapenee ja tarjonta tapahtuu yhä useammin alustatalouteen perustuvien palveluekosysteemien osana. Joukkoistaminen ja jakamistalous haastavat perinteiset palvelun tarjonnan mallit.

Kansallisen hallinnon rooli globaalien muutoksen mahdollistajana on elintärkeä. Suomalainen osaaminen digitalisaation saralla on maailman kärkeä ja Suomen edellytykset hyödyntää digitalisaatiota ovat kansainvälisten vertailujen mukaan maailman kärkiluokkaa etenkin hyvän viestintäinfrastruktuurin ansiosta.

Liikenteen ja viestinnän palvelutarjonta muuttuu ennennäkemättömästi. Liikenteen digitalisaation avulla Suomeen on mahdollista synnyttää merkittävä määrä kasvuyrityksiä ja luoda uusia työpaikkoja. Suomeen on jo syntynyt ensimmäisiä Liikenne palveluna (Mobility as a Service, "MaaS") -toimintatavan edelläkävijäyrityksiä ja myös kansainvälisesti konsepti etenee ja herättää kiinnostusta. MaaS-konseptiin perustuen tietoa ja digitalisaatiota hyödyntämällä luodaan yhteistyössä julkisen sektorin, elinkeinoelämän ja käyttäjien kesken käyttäjälähtöisiä liikenne- ja kuljetuspalveluita tuottava saumattomasti yhteen toimiva ja kestävä liikennejärjestelmä. Tavoitteena ovat asiakkaiden ja käyttäjien tarpeisiin vastaavat korkealaatuiset ja edulliset liikennepalvelut. Palvelut tuotetaan ensisijaisesti markkinaehtoisesti. Julkisella sektorilla on keskeinen rooli mahdollistajana ja rakenteiden uudistajana sekä tutkimus- ja innovaatiomyönteisen ekosysteemin rakentajana ja tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittajana.

Tiedon hyödyntäminen nousee merkittävään asemaan. Tiedon kautta digitalisaation hyödyt liikennejärjestelmän uudistamisessa saadaan täysimittaisesti käyttöön. Tavoitetilassa koko

liikennejärjestelmä toimii saumattomasti yhteen ja käyttäjät osallistuvat tietoa tuottamalla palveluiden muokkaamiseen.

Nopeiden viestintäyhteyksien merkitys korostuu kun digitalisaatio etenee – niin liikenteessä kuin muussakin palvelutarjonnassa. Tietoon pohjautuvien digitaalisten palveluiden tarjonta monipuolistuu kaikilla toimialoilla. Media ja sen jakelutiet uudistuvat. Antennitelevisioverkon merkitys vähenee. Digitalisaatio mullistaa kaiken palvelutarjonnan ja kytkeytyy saumattomasti lisättyyn todellisuuteen, keinoälyyn, robotiikkaan ja automaatioon.

Sääntelyn rooli markkinoiden ohjauksessa on myös muutoksessa. Sääntelykehiksen on vastattava tulevaisuuden tarpeisiin ja mahdollistettava innovatiivisten, luotettavien ja monipuolisten uusien palvelujen tuotanto sekä niiden vapaan hyödyntäminen. Samalla sen on tarjottava riittävät keinot puuttua mahdollisiin ongelmiin. Lähtökohtana on norminpurku, jonka tavoitteena on helpottaa yritysten toimintaa ja kansalaisten arkea sääntelyä keventämällä ja uudistamalla. Liikennekaari luo toteutuessaan Suomeen poikkeuksellisen edistykselliset olosuhteet uusien liikkumispalvelujen kehittämiseen.

Tieto- ja viestintäteknologinen kehitys ja uudet käyttäjälähtöiset palvelukonseptit ovat luoneet pohjaa muutokselle ja haastaneet totuttuja ajattelu- ja toimintatapoja. Ne kannustavat muun muassa etsimään uudenlaisia tapoja ylläpitää väyläinfrastruktuuria. Digitaaliset toimintatavat mahdollistavat myös liikenne- ja viestintähallinnonalan uudistamisen tukemaan uusia markkinaehtoisia toimintatapoja ja integroituvaa palvelutarjontaa.

Hallinnonalan toimintaympäristö arvioitaessa on huomioitava myös globaalit trendit kuten väestön ikääntyminen, kilpailun kiristyminen, kiristynvä maailmanpoliittinen turvallisuustilanne ja EU:n tulevaisuus. Ilmastonmuutos ja sen torjumiseksi asetetut päästörajoitukset vaikuttavat keskeisesti tulevaisuuden liikenne- ja viestintäratkaisuihin ja edesauttavat ympäristöystävällisten toimintatapojen käyttöönottoa. ▲

Toiminnalliset linjaukset

I YHDESSÄ YHTEISEEN MAALIIN

Liikenne- ja viestintähallinto muodostaa vahvaan vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön perustuvan kokonaisuuden. Tavoitteet asetetaan yhdessä ja niiden toteutumista seurataan strategiakartan avulla. Toiminnan suunnittelu, seuranta ja raportointijärjestelmät kaikilla toiminnan tasoilla uudistetaan siten, että ne tukevat yhteisten päämäärien saavuttamista ja auttavat toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioinnissa. Tulostavoitteet johdetaan konsernistrategiasta koko hallinnonalalla. Ennakointi otetaan vahvasti mukaan toiminnan suunnitteluun mm. asettamalla hallinnonalan ennakointiverkosto sekä kytkemällä ennakointi osaksi konsernistrategian uudistamista.

Niin ulkoinen kuin sisäinenkin yhteistyö perustuu kumppanuuksiin ja toimiviin asiantuntijaverkostoihin. Konsernistrategiaa jalkautetaan voimallisesti ja sisäistä yhteistyötä tavoitteiden toteuttamiseksi vahvistetaan konsernistrategian mukaisissa painopisteryhmissä yli virastorajojen. Luottamuksen ilmapiiriä luodaan kannustamalla yhteistyöhön hallinnonalan sisällä ja rohkaisemalla tehtäväkiertoon. Kansainvälistä yhteistyötä ja vaikuttamista tehdään hallinnonalalla koordinoitusti, yhdessä ja konsernistrategian vaikuttavuustavoitteiden pohjalta. Yhteistyötä helpottavia työkaluja ja järjestelmiä kehitetään ja otetaan käyttöön ennakkoluulottomasti.

II HUIPPUTASON VAIKUTTAVAA JOHTAMISTA

Johtaminen on osaavaa, innostavaa ja vaikuttavaa. Konsernistrategian vaikuttavuustavoitteet ohjaavat toimintaa ja johtaminen on väline tavoitteiden pitkäjänteiselle toteuttamiselle.

Johtaminen on avointa ja johtaja lähellä tekemistä. Johtamisosaamista ja -potentiaalia kehitetään systemaattisesti.

Hallinnonalalla otetaan käyttöön yhtenäiset johtamismallit ja selkeät johtamisprosessit. Verkosto- ja tietojohdamiseen panostetaan. Erilaisten osajien kohtaamiselle ja luovalle ongelmanratkaisulle luodaan vapaamuotoisia foorumeita ja mahdollisuuksia.

III ASIAKAS- LÄHTÖISET YHTENÄISET TOIMINTATAVAT

Hallinnonalan toimintaa ohjaa asiakaslähtöisyys. Toimintatavat ovat yhdenmukaisia ja parhaita käytäntöjä etsitään ja otetaan käyttöön myös oman toimialan ulkopuolelta ja jalkautetaan koko hallinnonalalle. Toimintaa tehostetaan pyrkimällä mahdollisimman yhtenäisiin prosesseihin ja tietojärjestelmiin sekä digitalisoimalla prosesseja. Otetaan käyttöön yhtenäinen menettely hallinnonalalle lausuntojen valmisteluun ministeriövetoisesti.

Koko hallinnonalan toimintakulttuuria vahvistetaan ketterämpään kokeiluja mahdollistavaan suuntaan. Työn joustavuus ja riippumattomuus ajasta ja paikasta mahdollistetaan esimerkiksi ottamalla etätöiden mahdollisuudet täysimääräisesti käyttöön.

IV TULEVAISUUDEN KYVYKKÄÄT ASIAANTUNTIJAT

Hallinnonalan yhteiskunnallinen vaikuttavuus perustuu vahvaan osaamiseen ja asiantuntijuteen. Hallinnonalan osaamisresurssi on yhteinen. Hallinnonalan osaajia käytetään ristiin hallinnonalan sisällä. Osaamista kehitetään jatkuvasti hallinnonalan HR-kehittäjien verkostossa osana virastojen tuottavuushanketta sekä valtioneuvoston HR-kehittämistä. Tavoitteena on ennakoida tulevaisuuden osaamistarpeita ja työelämämuutoksia sekä vahvistaa etenkin tiimien kyvykkyyttä ja organisaation kykyä oppia nopeasti uutta. Konkreettisina toimina kehitetään mm. assistenttitoimintaa ja digitaaliseen työympäristöön ja prosesseihin

liittyviä valmiuksia sekä valmistellaan hallinnonalan yhteisen osaamispankin perustamista.

Koulutetaan lähiesimiehet näkemään vahvuuksia, kannustamaan ja valmentamaan. Rekrytoidaan ennakoitua luultomasti eri taustoilla olevia ihmisiä. Määritetään rooleja, joissa tiedon jakaminen ja vuorovaikutus osaamisen kehittämiseksi on keskeistä. Kehitetään mentorointia sekä tapoja siirtää tietoa ja kokemuksia henkilöltä toiselle mm. työtehtävien vaihtuessa ja irtisanoutumisen sekä eläkkeelle jäämisen yhteydessä.

V AVOIN, ENNAKOIVA JA VUOROVAIKUTTEINEN VIESTINTÄ

Viestintä on osa johtamista ja se edistää hallinnonalan tavoitteiden toteutumista. Viestintä on koko hallinnonalalla suunnitelmallista ja koordinoitua. Yhteistä viesteistä sovitaan ja hallinnon alan sisäinen dialogi toimii.

Viestintä ja sidosryhmätoiminta kytketään entistä kiinteämmäksi osaksi asioiden valmistelua, toimintaprosesseja ja tulosohejausta. Hyvä esimiesviestintä tukee johtamista, muutostenhallintaa, tulosten saavuttamista ja hyvää työilmapiiriä. Johto näyttää esimerkkiä avoimessa viestinnässä ja avoimen viestintäkulttuurin luomisessa.

Viestintä kuuluu kaikkien virkamiesten tehtäviin. Viestintä on avointa, ennakoivaa,

vuorovaikutteista, vaikuttavaa ja tasapuolista. Asioiden valmistelussa ja kaikessa toiminnassa hyödynnetään aktiivisesti sosiaalisen median kanavia ja innovatiivisia viestinnän keinoja ja kanavia käytetään kohderyhmälähtöisesti.

Sidosryhmätoiminta on avointa, puolueetonta ja läpinäkyvyyden kestävä. Valtion ohjeita vieraanvaraisuudesta noudatetaan ja suhtaudutaan pidättyväisesti lahjojen ja etujen vastaanottamiseen. Hallinnonalan keskeisten isojen sidosryhmätapahtumien ajankohdat koordinoidaan. Sidosryhmien näkemyksiä kartoitetaan säännöllisesti ja toimintaa kehitetään saadun palautteen perusteella.

LVM:n hallinnonalan johtamisjärjestelmä

MINISTERIÖ

JOHTAMINEN

- ▲ Ministeriön johtoryhmä
- ▲ Virkamiesjohtoryhmä
- ▲ Osastojen johtoryhmät

TIEDONVAIHTO JA OSALLISTAMINEN

- ▲ Kansliapäällikön juttutuokiot
- ▲ Osastokokoukset
- ▲ Yksikkökokoukset
- ▲ Aktiivinen ja suunnitelmallinen sisäinen viestintä
- ▲ Yhteistoiminta [YT]

HALLINNONALA

KONSERNIOHJAUS

- ▲ Hallinnonalan johtoryhmä
- ▲ Konserniohjauksen johtoryhmä
- ▲ Painopistetapaamiset

TULOSOHJAUS

- ▲ Strategiakartta
- ▲ Tulossopimukset ja tulostavoitteet
- ▲ Johtajasopimukset

Yhdessä yhteiseen maaliin.

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Liikenne- ja viestintäministeriö
Eteläesplanadi 16
PL 31, 00023 Valtioneuvosto

Vaihde 0295 16001

lvm.fi
Twitter @lvmfi
facebook.com/lvmfi
youtube.com/lvmfi

Julkaisun tiedot:
ISBN 978-952-243-488-3 [painotuote]
ISBN 978-952-243-489-0 [verkkajulkaisu]

Suunnittelu ja taitto:
Hahmo Design Oy
Paino: LVM, 2016
Kuvat: Rodeo / Juha Tuomi,
Antero Aaltonen,
Vastavalo / Seppo Hinkula